

Якубівська Юлія Євгенівна

*аспірант Українського державного університету
фінансів та міжнародної торгівлі,
викладач Тернопільського комерційного інституту*

Тенденції розвитку міжнародного ринку промислової власності

Теоретико-методологічну основу формування та управління промисловою власністю в системі міжнародних економічних відносин достатньо глибоко висвітлено у світовій економічній літературі, а саме, у працях таких вчених, як: І. Уоллерстайн, Р.Робертсон, А.Гідденс, У.Бек, А.Аппадурі, М.Уотерс, Л.Склер, та ін. Дана тематика є актуальною і для України. Проблематика оцінки ринкових передумов виведення вітчизняної промисловості на світові ринки є новою та недостатньо опрацьованою для української економіки. Вона є складовою сфери наукових досліджень таких вітчизняних дослідників, серед яких варто виділити О.Бутнік-Сіверського, В.Базилевича, В.Ільїна, С.Валдайцева, Ж.Поплавської, А.Дриночкіна, С.Гордієнка, І.Дахна та інших. На основі опрацювання публікацій вищевказаних вчених можемо зробити висновок про науково-практичне значення їхніх досліджень. Проте дана тематика є ще недостатньо розробленою як у нормативно-правовому, так і у науково-практичному аспектах.

Мета даної наукової статті полягає у дослідження передумов та особливостей тенденцій розвитку сучасного світового ринку промислової власності. Задля досягнення вищевказаної мети потребують вирішення наступні завдання:

- проаналізувати сучасні тенденції функціонування промислової власності на світовому рівні;
- дослідити стан та перспективи розвитку ринку промислової власності України;
- сформулювати висновки, в яких на основі світових тенденцій на ринку промислової власності оцінити ринкові перспективи для України

Фактичними передумовами для виходу на зовнішні ринки з вітчизняним продуктом промислової власності є результати дослідження міжнародного фону, ринкових умов на глобальному рівні, пропозиція вітчизняного

інтелектуального продукту, що користується попитом на міжнародному рівні та відповідний захист самого продукту. Предметом дослідження даної наукової статті є кількість та характеристика міжнародних реєстрацій (патентних заявок), пріоритетність розподілу охоронних документів за країнами розподілу, об'єкти промислової власності вітчизняного походження, що користуються попитом на міжнародному рівні.

Останнім часом характерною рисою розвитку економіки є сповільнення темпів зростання патентних заявок в глобальному контексті. У 2008 році кількість останніх зросла на 2,6%, що є нижчим показником, порівняно зі зростанням на 3,7% у попередньому році. Але, не зважаючи на даний факт, згідно даних звіту ВОІВ, близько 1910 тис. заявок було подано у світі у 2008 році [1, 8]. Такі дані свідчать про глобальне економічне значення патентної активності, що отримала своє продовження у 2009 році.

На глобальному рівні міжнародних патентних заявок за Договором про патентну кооперацію (РСТ) їхня кількість зростає повільними темпами, починаючи з 2005 року. Наприклад, загальна кількість заявок РСТ у 2008 році склала 163600, що на 2,3% більше, порівняно із 2007 роком, у 2009 році – 155900 заявок. Характерною була також і неоднорідність подачі заявок серед країн світу: Японії (-1,3%) та Республіці Корея (-1,1%) відбулося зниження кількості подачі заявок, у той час як в Китаї (+18,2%), спостерігалися, як і в попередніх періодах, зростання даного показника, не зважаючи на складні глобальні економічні умови. Щодо змін, що відбулися в рейтингу найактивніших учасників РСТ, то компанія Panasonic Corporation (Японія) повернулася у 2009 році на перше місце в рангу заявників із кількістю заявок у 1891, залишивши за китайською компанією Huawei Technologies Co.Ltd. другу позицію (1847 заявок). Наступники у переліку йдуть такі компанії: Bosch GmbH (Німеччина) – 1587 заявок, Koninklijke Philips Electronics N.V. (Нідерланди) – 1295 заявок та Qualcomm Incorporated (США) – 1280 одиниць [2, 8-9].

Характерною особливістю даного періоду є також факт стрімкого зростання подачі заявок у сфері технологій, особливо у таких напрямках як:

нанотехнології (на 10,2% більше у 2009 році, порівняно із 2008 роком), напівпровідникові технології (на 10% більше у порівнянні з 2008 роком) та цифровий зв'язок (на 2,6% більше ніж у 2008 році) [1, 9]. Подані нами вище напрямки у 2009 році були лідерами в контексті публікації заявок РСТ. Починаючи з 01 січня 2009 року заявки, що були подані корейською та португальською мовами, вважаються такими, що подані за стандартами міжнародних публікацій і не вимагають перекладу на інтернаціональну мову (на даний час дана вимога включає десять інтернаціональних мов, якими дозволяється оформляти заявки).

На нашу думку, важливу роль на розвиток світового ринку промислової власності за останній час відіграла світова криза, яка розпочалася в США з кінця 2007 року і досягла своєї кульмінації з крахом потужної американської компанії Lehman Brothers та занепадом банківської системи у 2008 році. Однак, вплив світової кризи був нерівномірним у різних країнах. Крім того короткострокові зрушення в економіці несуть обмежений вплив на активність патентних заявок, оскільки дослідження та розвиток, а також рішення щодо патентування базуються на очікуваннях середньо- та довгострокового зростання ринку. Не зважаючи на це, характер та глибина кризи провокують своїм результатом два потенційних наслідки. По-перше, різке падіння попиту та амортизація вартості активів, пов'язаних з кризою, призвело до падіння рівня грошових коштів на балансах компаній. У той же час, умови на фінансових ринках ускладнювали доступ до кредитів. В результаті багато компаній були змушені скоротити фінансування досліджень та розробок, а також зменшити витрати на придбання та підтримку чинності патентів. Навіть фірми із достатнім запасом грошових коштів і постійним доступом до кредитних ринків були змушені скоротити витрати по даних напрямках, оскільки підлягало скороченню загальне фінансування відділень. По-друге, компанії зіткнулися з безпрецедентною невизначеністю щодо подальших перспектив зростання світової економіки. Показники економічної невизначеності досягли історичних максимумів – протягом декількох тижнів крах світової фінансової системи здавався цілком реальним. Як наслідок, компанії надавали перевагу переоцінці

середньо- та довгострокових витрат на розвиток та дослідження чи придбання і підтримку чинності патентів. Термін проведення у даному випадку широко варіював. У деяких секторах економіки час на розвиток та дослідження складає декілька років, що робить малоімовірним той факт, що початок світової кризи безпосередньо вплинув на витрати на них. Повною мірою даний вплив міг бути відчутним тільки на початку 2010 року і надалі. Ми вважаємо, що скорочення витрат на придбання прав інтелектуальної промислової власності стало рушійною силою світового падіння заявок РСТ у 2009 році. Але також є невідомим той факт, чи наявна відсутність подачі заяв саме у 2009 році, чи вони були відкладені на пізніший період часу. Ці міркування, на нашу думку, є важливим для здійснення оцінки на перспективу.

Існує значна неоднорідність рівня зниження активності подачі заяв РСТ в 2009 році. На фоні середнього показника в 4,5% увагу на себе звертають США, що є найактивнішим користувачем системи РСТ із показником в 10,8%. Частка США в даному контексті складає 29,6% від загального обсягу заявок. Різке падіння кількості заявок РСТ від США становить 80% загальносвітової кількості рівня зниження активності заявників. Звертає на себе увагу той факт, що спад кількості заявок РСТ є значно різкішим і порівнянні із щорічним зниженням активності патентних заявок від резидентів США у Патентному відомстві Сполучених Штатів Америки, яке у 2009 році становило всього лиш 4,4%. Водночас кількість заяв РСТ від Німеччини, що входить в трійку найактивніших країн-заявників даної системи, також знизилася на досить високих показник (-11,3%) у 2009 році. Як і у випадку із США, кількість заявок від резидентів до Патентного відомства Німеччини та Європейського патентного відомства скоротилася всього лиш на 3,0%. Два наступних активних користувача РСТ системи, Франція та Сполучене Королівство (Великобританія) отримали незначне падіння на національному рівні – 2,35 у Франції та 3,5% у Великобританії. Однак криза значно меншою мірою вплинула на кількість заявок РСТ у цих країнах – у Великобританії зниження рівня кількості заявок становило всього 3,4%, а у Франції спостерігалось навіть незначне зростання у розмірі 1,3%. Звертає на себе увагу також і досвід Японії за даний період:

кількість заявок РСТ збільшилася на 3,6%, а кількість заявок від резидентів у Патентному відомстві Японії знизилася на 10,5% [1, 8]. Дане співвідношення показує нам довгостроковий тренд, в якому резиденти Японії скоротили свої національні патентні заявки, однак збільшили кількість подачі заяв за системою РСТ.

Пріоритетність між країнами щодо захисту інтелектуальної власності на міжнародному рівні вважаємо за доречне показати на прикладі РСТ заявок між країнами світу за 2005-2009 роки. Про динаміку подачі заяв РСТ за країнами походження свідчать наступні дані[2, 15]:

Таблиця 1.

**Динаміка кількості заяв за Договором про патентну кооперацію (РСТ)
за країнами походження за 2005-2009 роки**

Країна походження	Рік подачі заявок РСТ					Частка у загал. к-ті (%)	Відхилення у 2009 р. до 2008 р. %
	2005	2006	2007	2008	2009		
США	46858	51296	54044	51673	46079	29,6	-10,8
Японія	24870	27023	27749	28785	29807	19,1	3,6
Німеччина	15987	16734	17825	18854	16732	10,7	-11,3
Республіка Корея	4689	5946	7065	7900	8049	5,2	1,9
Китай	2512	3937	5465	6126	7906	5,1	29,1
Франція	5756	6264	6570	7073	7163	4,6	1,3
Великобританія	5096	5093	5539	5513	5326	3,4	-3,4
Нідерланди	4504	4550	4422	4341	4445	2,9	2,4
Швейцарія	3294	3613	3814	3749	3673	2,4	-2,0
Швеція	2887	3334	3658	4136	3581	2,3	-13,4

Джерело: Складено автором за даними: Звіт Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

<http://www.wipo.int/ipstats/en/statistics/patents/index.html>

Як бачимо з табл. 1., спостерігається стрімке зниження активності заявників із США (5594 заяв або -10,8) у 2009 році. Водночас кількість заявок РСТ від китайських представників у 2009 році зросла на 29,1%, порівняно з аналогічним періодом у 2008 році. Позитивним є також відхилення у таких країн як: Японія, Республіка Корея, Франція та Нідерланди. Країни-члени

Європейського патентного відомства отримали зниження щодо подачі заяв РСТ на 5,7% у 2009 році у порівнянні із 2008.

На нашу думку, варто також виділити і динаміку заяв РСТ серед країн, що розвиваються та країн з перехідною економікою за звітні роки [2, 16]:

Таблиця 2.

Динаміка кількості заяв за Договором про патентну кооперацію (РСТ) в обраних країнах, що розвиваються та країнами з перехідною економікою за 2005-2009 роки.

Країна походження	Рік подачі заявок РСТ				
	2005	2006	2007	2008	2009
Республіка Корея	4689	5946	7065	7900	8049
Китай	2512	3937	5465	6126	7906
Індія	679	836	901	1070	835
Російська Федерація	660	697	735	803	662
Сінгапур	455	483	522	563	578
Бразилія	270	334	398	472	496
Туреччина	174	269	359	393	385
ПАР	360	424	406	399	376
Малайзія	38	60	111	205	225
Мексика	141	168	186	213	193
Польща	97	101	107	128	174
Україна	60	77	94	99	77

Джерело: Складено автором за даними: Звіт Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

<http://www.wipo.int/ipstats/en/statistics/patents/index.html>

Судячи з наведених нами даних у табл.2., більшість країн, що розвиваються та країн з перехідною економікою характеризуються зростання показника кількості заяв РСТ у 2009 році порівняно із 2008 роком, незважаючи на присутність економічної кризи. Тим не менше, відсоткове зростання є нижчим у порівнянні із 2008 роком, за винятком представників Китаю зі зростанням на 29,1% у 2009 р. та 12,1% у 2008 р. Починаючи з 2005 року показники активності заяв РСТ від представників країн, що розвиваються та країн з перехідною економікою ілюструють комбіноване зростання, хоча кожен

наступний щорічний приріст є меншим від попереднього, тобто у 2006 році дане зростання становило 31,45%, у 2007 – 22,1%, 2008 – 12,3%, а у 2009 році – 8,7%. Крім того, як бачимо з даних таблиці 2.2., частка заяв РСТ з України є мінімальною, динаміка варіює від 60 заяв у 2005 році до 99 у 2008 р., а у 2009 р. відбувається знову спад до рівня у 77 заяв (такий же показник був у 2006 році).

За даними 2009 року на міжнародному ринку найбільшою популярністю користувалися наступні компанії в контексті активності за Договорами про патентну кооперацію: Panasonic Corporation (Японія) – 1891 заявок, Huawei Technologies Co. Ltd. (Китай) – 1847 заявок, Robert Bosch GmbH (Німеччина) – 1587 заявок, Koninklijke Philips Electronics N.V. (Нідерланди) – 1295 заявок, Qualcomm Incorporated (США) – 1280 заявок. Загалом чотири японські компанії входять до числа першої десятки серед країн-заявників у 2009 році. Вісім з десяти перших компаній в даному ранжуванні характеризуються вищим показником у 2009 році аніж у 2008 році, крім Philips та Toyota. Цікавим, на нашу думку, є той факт, що компанія Nokia Siemens Networks OY (Фінляндія) у 2009 році зайняла 42 місце у даному ранжуванні, порівняно із минулим роком, коли вона перебувала тільки на 200 позиції користувачів РСТ [2, 20].

Відсоток зростання технологічних сфер у порі широко варіює від однієї країни походження заявки до іншої. Наприклад, кількість опублікованих РСТ заявок у 2009 році від японських представників у сфері телекомунікації зросла на 6,6% порівняно із даними 2008 року, у той же час кількість заявок у звітному році від представників США у даній сфері знизилась на 30,5% порівняно із 2008 роком. Кількість заявок РСТ у сфері напівпровідників у всіх країнах у 2009 році зросла в середньому на 1,7%, за винятком Швеції. Загалом найбільше падіння кількості заяв за Договором про патентну кооперацію у 2009 році спостерігалось у сфері комп'ютерних технологій (-1488 заяв, зниження на 10,6%), фармації (-1054 заявок, зниження на 8,0%) та телекомунікація (-873 заявки, зниження на 8,5%). Певні технологічні сфери продовжують показувати поступове зростання: наприклад, нано-технології у відносних показниках (+10,2% у 2009 році порівняно з 2008 роком) та напівпровідники у абсолютних показниках (+265 заяв, що становить 10-ти відсоткове зростання у звітному

періоді). Цифрові комунікації характеризуються зростанням на 2,6% у 2009 році, порівняно із даними 2008 року і показують найвищий показник [2, 24-25].

Щодо України, то за даними, підготовленими Відділом економічного прогнозування та статистики ДП «Український інститут промислової власності» станом на 01.09.2010 року (починаючи з 1992 року) зареєстровано загалом 298232 охоронних документи:

- 96683 патенти на винаходи з урахуванням перереєстрованих авторських свідоцтв та 20-річних після коротких;
- 52637 патентів на корисні моделі;
- 20838 патентів на промислові зразки;
- 128040 свідоцтв на знаки для товарів і послуг з урахуванням розділених реєстрацій;
- 11 свідоцтв на топографії ІМС;
- 11 реєстрацій кваліфікованих зазначень походження товарів;
- 12 свідоцтв на право використання зареєстрованих кваліфікованих зазначень походження товарів [3].

З метою проведення детальнішого аналізу стану активності суб'єктів ринку інтелектуальної власності в Україні розглянемо показники роботи Укрпатенту за 1 півріччя 2009 року та перше півріччя 2010 року, підготовлені Відділом економічного прогнозування та статистики ДП «Український інститут промислової власності». Порівняємо показники надходження заявок та реєстрацій об'єктів інтелектуальної власності за звітні періоди: за 1 півріччя 2010 року було подано на 352 заявки на винаходи, 977 заявок на корисні моделі більше ніж на відповідні об'єкти промислової інтелектуальної власності за 1 півріччя 2009 року. Загалом 2010 рік характеризується зростанням не тільки показника поданих заявок на об'єкти інтелектуальної власності, але й зростанням кількості здійснених реєстрацій, чия загальна кількість згідно даних Укрпатенту у 1 півріччя 2010 року на 846 вища порівняно із аналогічним періодом 2009 року. Водночас із 22978 заявок, що надійшли у 1 півріччі 2010 року зареєстровано тільки 15638, а із 19382 заявок за даними 1 півріччя 2009 року загальна кількість реєстрацій склала 14792. Отож, різниця між кількістю

поданих заявок та кількістю реєстрацій за 1 півріччя 2010 та 2009 років відповідно складала: 7340 та 4590 заявок. Ми вважаємо, що така велика кількість незареєстрованих об'єктів інтелектуальної промислової власності є наслідком наявної недосконалості самої процедури реєстрації, багатоетапного діловодства зі сторони інституційного забезпечення, а також невідповідності новостворених об'єктів критеріям реєстраційної придатності.

На нашу думку, доречним є також аналіз та порівняння показників роботи Укрпатенту за 2007 рік, докризовий період, та за 2009 рік, що характеризуватиме вплив світової економічної кризи на активність суб'єктів промислової інтелектуальної власності [4, 10]:

Таблиця 3.

Надходження до Укрпатенту заявок на винаходи у 2007 та 2009 роках

Період	2007				2009			
Винаходи	Національна процедура		Процедура РСТ	Всього	Національна процедура		Процедура РСТ	Всього
	Національні заявники	Іноземні заявники			Національні заявники	Іноземні заявники		
Всього за рік	3440	326	2397	6163	2436	245	2134	4815

Джерело: Складено автором за даними: Звіт Державного департаменту інтелектуальної власності України (на сьогодні Державна служба інтелектуальної власності України). – http://www.sdip.gov.ua/i_upload/file/zvit_ua9.pdf

Як бачимо з табл. 3., наявним є зниження активності заявників, як національних, так і іноземних. Найменше зниження притаманне реєстрації за Договором про патентну кооперацію (з 2397 у 2007 році до 2134 у 2010 р.). Показники активності національних заявників знизилися у 2009 році у порівнянні із 2007 роком на 29%, іноземних – на 25%, кількість надходжень заяв за процедурою РСТ знизилася на 11%. Загальне зниження активності становить 22%. Отож, світова економічна криза значною мірою вплинула саме на кількість заявок від національних заявників за національною процедурою. Даний аспект, на нашу думку, характеризує той факт, що саме національні

заявники є найбільш чутливими до змін в економіці, наслідком яких стало не тільки замороження банківських депозитів, але й нестача обігових коштів у підприємств. Динаміка заявок за Договором про патентну кооперацію найменш постраждала у період кризи, причиною чому є статус та надійність самої процедури та захисту. Ми вважаємо, що у зв'язку із відновленням програми кредитування України зі сторони МВФ, стабілізаційних процесів на ринку валюти в найближчий час можливо очікувати також і стабілізації потоків заявок на об'єкти промислової інтелектуальної власності до рівня, що був наявним до кризової ситуації.

Досить велика частка заявок в Україні надходить у галузі фармацевтики. Хоча найактивнішими у даному контексті є іноземні заявники. Даному напрямку найчастіше притаманний комплексний захист. Найпопулярнішими є заявки хімічних речовин, конкретизованих формулою Маркуша. В усіх країнах світу таким речовинам надається широкий захист при патентуванні, що і провокує виникнення проблем при патентно-інформаційному пошуку. Щодо України, то можемо у даному випадку виділити такий елемент недосконалості нормативно-правового забезпечення як відсутність повноти роз'яснення. Водночас такі вимоги наявні у законодавстві США та Російської Федерації. Ми вважаємо, що для вдосконалення нормативно-правової бази у галузі промислової інтелектуальної власності в Україні потрібно звернутися до відповідного досвіду у таких країнах, як Росія, США, Японія та ряд європейських країн.

Ще одним напрямком, що є досить популярним та перспективним в контексті здійснення захисту об'єктів промислової інтелектуальної власності є металургія. Переважна більшість металургійної продукції України є об'єктами експорту, що дає змогу не тільки наповнити бюджет, але й створює імідж країни на світовому рівні. Однак відбулися певні зміни після початку світової економічної кризи та вступу України до СОТ: у зв'язку із відсутністю правового захисту значно знизилися ціни на українську металургійну продукцію на глобальному ринку, водночас відбувалося завезення сплавів із-за кордону у зв'язку з їхньою дешевшою вартістю. У такій ситуації відбулася

призупинка діяльності певної кількості металургійних об'єктів. Ми вважаємо, що у даній ситуації доречним є розробка нових технологій із паралельним здійсненням процесу патентування таких розробок, що і сприятиме захисту від недобросовісної конкуренції на світовому ринку. Адже якісний захист об'єкту дасть змогу не лише вберегтися від конкурентів, але й швидше ввести винахід у виробництво.

В Україні функціонує спеціальне патентно-інформаційне забезпечення у вигляді спеціалізованих баз даних об'єктів інтелектуальної власності, що на безоплатній основі надають інформацію як національним, так і вітчизняним користувачам. Вважаємо за доречне зазначити, що вони не призначені для користування у комерційних цілях. Жаров В.О. та Добриніна Г.П. зазначають, що станом на 10.04.2009 р. спеціалізована база даних «Винаходи (корисні моделі) в Україні» вміщує відомості про 91200 патентів на винаходи та 40586 патентів на корисні моделі, внесені до відповідних реєстрів від 1993 року. Така база даних не лише спрощує пошук патентної інформації, але й містить актуальну інформацію, що особливо стосується міжнародних подій: наприклад, перелік партнерів УЄФА (MasterCard, Coca-Cola, McDonalds, Adidas, JVC, Continental, Hyundai, Canon, Castrol, Kia, Carlsberg) [5, 28].

На нашу думку, для оцінки ринкових перспектив виведення національних об'єктів і інтелектуальної власності на міжнародні ринки важливим є дослідження зовнішнього середовища, але й факторів внутрішнього впливу. Ми зосередимо свою увагу на такому напрямку, як податкова політика. Адже відповідна сукупність податків являє собою частину витрат виробництва. Громов О.В. зазначає, що головним джерелом фінансування витрат на придбання нематеріальних активів або на їхню розробку шляхом проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт є прибуток підприємства або так звані фонди розвитку [6, 33]. У даному аспекті можемо говорити про головне завдання податкової політики, а саме про підтримку та стимулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання. Тобто збільшення суми вкладень у основний капітал провокує його трансформацію та оновлення на базі технологій, а це створює новий інноваційний продукт.

Наприклад, дослідницький податковий кредит, що стимулює НДДКР, у різних країнах світу становить наступні відсотки: Японія – 10, 15%, США – 20, 25, 48%, Франція – 25-50%, Канада – 20, 30% [6, 35]. Крім того у світовій практиці існує таке поняття як розстрочка податкового платежу. У даному аспекті можемо відзначити таку країну як Ірландія, де його розмір знижки становить 100%. В інших розвинутих країнах він коливається від 7 до 50%. Отже, правильно організована податкова політика є одним з головних чинників успіху високо розвинутих країн в контексті комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Крім того, важливим показником в контексті аналізу стану та перспектив розвитку національного науково-технічного середовища є інноваційний індекс EIU, що характеризує конкурентоспроможність економіки на інноваційних засадах [7, 821]:

Таблиця 4.

Інноваційний індекс країн ЄС і України

Країна	Патенти на 1 млн. населення	Індекс інноваційної характеристики	Ранг	Індекс прямих витрат	Ранг	Індекс інноваційного середовища	Ранг	Індекс чинників, що обумовлюють інноваційний розвиток	Ранг
Швеція	334,6	9,45	4	9,94	2	8,24	10	9,43	5
Фінляндія	321,7	9,43	5	10,00	1	8,48	6	9,54	1
Німеччина	300,3	9,38	6	9,56	7	7,95	14	9,08	9
Данія	259,8	9,29	7	9,94	2	8,61	1	9,54	2
Нідерланди	198,3	9,12	9	9,63	6	8,37	8	9,25	6
Австрія	141,3	8,91	11	8,69	18	7,31	22	8,27	19
Франція	139,5	8,90	12	9,44	12	7,52	19	8,86	10
Бельгія	119,2	8,80	14	9,06	14	7,69	15	8,65	15
Сполучене Королівство	105,1	8,72	18	8,81	16	8,52	4	8,73	13
Ірландія	69,9	8,46	19	8,44	19	8,42	7	8,43	17
Італія	64,3	8,41	20	7,06	26	6,35	40	6,85	28
Словенія	20,2	7,68	24	7,50	23	6,26	43	7,13	25
Іспанія	14,4	7,47	25	7,94	22	7,44	20	7,79	22
Кіпр	11,7	7,34	26	5,19	46	6,83	25	5,68	41
Угорщина	10,4	7,26	27	6,94	27	6,76	27	6,89	27

Чехія	5,3	6,83	28	7,44	24	6,50	36	7,16	24
Естонія	4,6	6,75	29	6,94	27	7,54	18	7,12	26
Греція	3,6	6,59	32	5,88	38	6,03	50	5,92	35
Португалія	3,5	6,58	33	6,75	29	6,75	28	6,75	29
Словаччина	2,1	6,26	36	6,50	30	6,70	30	6,56	30
Латвія	1,2	5,89	39	5,63	39	6,59	32	5,91	36
Болгарія	1,0	5,79	42	5,63	39	5,51	58	5,59	43
Польща	0,8	5,65	49	6,25	33	6,57	33	6,35	33
Литва	0,7	5,52	51	5,63	39	6,43	39	5,87	38
Україна	0,5	5,37	52	5,25	45	3,82	78	4,82	56
Румунія	0,4	5,25	54	4,69	53	5,85	53	5,04	52
Світ у середньому		6,22		5,90		6,24		6,01	

За даними табл. 4. можемо зробити висновок, що Україна за інноваційним індексом відстає від переважної більшості європейських країн. А в контексті членства у СОТ даний аспект негативно відображається на конкурентоспроможності вітчизняної продукції. За індексом інноваційної характеристики Україна посідає 52 місце, за індексом прямих витрат – 45, за індексом чинників, що зумовлюють інноваційний розвиток – 56, а за індексом інноваційного середовища аж 78 місце. Саме до основних показників останнього і входить такий елемент як захист інтелектуальної власності. В Україні необхідно змінити інноваційне середовище, що сприятиме підвищенню рівня заінтересованості інвесторів, у тому числі й іноземних.

Список використаної літератури:

1. World Intellectual Property Indicators : [Електронний ресурс] / World Intellectual Property Organization. - 2010. - № 941(E). -- Режим доступу до журналу: http://www.wipo.int/freepublications/en/intproperty/941/wipo_pub_941.pdf
2. PCT. The International Patent System. Yearly review. Developments and Performance in 2009 : [Електронний ресурс] / World Intellectual Property Organization. - 2010. - Режим доступу: <http://www.wipo.int/ipstats/en/statistics/patents/index.html>
3. Поточна статистика Державного департаменту інтелектуальної власності : [Електронний ресурс] / Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності України. – Режим доступу: <http://www.sdip.gov.ua/ua/vsjogo8>.
4. Річний звіт Державного департаменту інтелектуальної власності за 2009 рік : [Електронний ресурс] // Офіційне видання Державного департаменту інтелектуальної власності. - 2010. – 71 с. – Режим доступу до журналу: http://www.sdip.gov.ua/i_upload/file/zvit_ua9.pdf
5. Жаров В. О. Вільний доступ до патентно-інформаційних ресурсів України – запорука ефективного використання об'єктів права інтелектуальної власності / В. О. Жаров, Г. П. Добриніна // Наука та інновації. – 2009. - №4. – С. 25-30.

6. Громов О. В. Світовий досвід податкового регулювання в інноваційній сфері та проблеми оподаткування операцій з об'єктами промислової власності в Україні / О. В. Громов // Наука та інновації. – 2009. - №4. С. 31-36, 197.
7. Геєць В. М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку / Валерій Михайлович Геєць. – К., 2009. – 864 с.